

Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze

Komunikat końcowy

Dolnośląskiego Forum Politycznego i Gospodarczego, Krzyżowa 2011

Na tegorocznym Dolnośląskim Forum Politycznym i Gospodarczym, które odbyło się już po raz trzynasty w Krzyżowej w dniach 24 – 26 listopada 2011, po raz kolejny wróciliśmy do próby oceny, jak Dolny Śląsk wygląda z europejskiej perspektywy. Jest to dla rozwoju naszego regionu problem zasadniczy. Europa bowiem i zachodzące w niej procesy nie tylko ukształtowała region i zdeterminowała jego trudną historię ale też określa szanse rozwoju i zakreśla jego ramy. Powinniśmy więc zastanawiać się jakie jest nasze miejsce na mapie Europy tym bardziej, że mapa ta na naszych oczach się zmienia. Zgodnie z obowiązującymi do niedawna koncepcjami i opartymi na nich oczekiwaniami, kontynent nasz miał rozkwiąć dzięki wykorzystaniu walorów wspólnego, dużego i zróżnicowanego rynku. Co więcej, oczekiwano, że poszczególne kraje i regiony wyrównają poziom rozwoju, dzięki rozsądnie prowadzonej polityce spójności. Na dodatek przyjęta przed dekadą strategia zapewnić miała mu przodującą pozycję w świecie dzięki wykorzystaniu ogromnego potencjału innowacyjnego. Oczekiwania te nie spełniły się, a Europa znalazła się w głębokim kryzysie finansowym i na granicy gospodarczej recesji, harmonijną współpracę zastępują ujawniające się napięcia, a międzypaństwowej i międzyregionalnej solidarności zagraża ponowne narastanie państwowych czy narodowych egoizmów. Na dodatek zmienia się jej pozycja w układzie światowych potęg gospodarczych.

Procesy zachodzące w świecie i w Europie trzeba więc bacznie obserwować i odnosić do naszych, dolnośląskich realiów. Czyniliśmy tak w ubiegłych latach, a rozwój sytuacji potwierdził formułowane na Forach diagnozy. W roku bieżącym, z oceny pozycji regionu na mapie Europy (i świata) uczyniliśmy temat przewodni imprezy przypadającej w trakcie Polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej.

Jedna z dwóch zasadniczych dyskusji diagnozujących obecną sytuację dotyczyła światowej sytuacji gospodarczej. Głosy zebranych wybitnych ekspertów polskich (w debacie brał udział również b. premier Saksonii prof. Georg Milbradt) wskazywały, że obecna krytyczna sytuacja będzie się jeszcze zaostrzać w latach przyszłych, a opanowanie jej i wejście w ponowną fazę wzrostu gospodarczego zajmie wiele lat. W okresie tym dojdzie dodatkowo do daleko idących przesunięć na międzynarodowej scenie. W tym stanie rzeczy szczególne znaczenie miała druga z ogólnych debat dotycząca problemu odrodzenia Europy.

Nawiązując do odbytej w czerwcu we Wrocławiu międzynarodowej konferencji poświęconej przyszłości Europy zadano sobie pytanie o warunki jakie powinny być spełnione by Europa mogła powrócić do historycznej roli kontynentu wyznaczającego rozwojowe kierunki dla całego świata i nadającego dynamikę temu rozwojowi. Ważny też był problem, co Dolny Śląsk może uczynić, żeby wpisać się w taki scenariusz rozwoju. W dyskusji tej raz jeszcze zewidencjonowano przyczyny obecnego kryzysu, zwracając szczególną rolę na jego kulturowe czy wręcz aksjologiczne podłoże. Zgodnie z taką diagnozą odwrócenie niepokojących tendencji wymaga działań na takim podstawowym poziomie. Mogą one i powinny być prowadzone wszędzie, a zapoczątkować je można w każdym punkcie Europy, w szczególności na Dolnym Śląsku. Wspomniane konferencje z serii

Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze

„Europa quo vadis” czy program Eurennaissance są dobrym przykładem tego typu działań. W debacie, obok dolnośląskich specjalistów, uczestniczył Serhij Tereszko, konsultant do spraw europejskich w administracji prezydenta Ukrainy. Jest rzeczą charakterystyczną, że ukraiński gość przedstawił najbardziej optymistyczną wizję rozwoju sytuacji w Europie i, co szczególnie ważne, potwierdził europejskie aspiracje swojego kraju.

Odpowiedzią regionu na wyzwania współczesnego świata jest tworzona obecnie aktualizacja strategii rozwoju Dolnego Śląska. Podejmuje ona problem aktywizacji wewnętrznych zasobów regionu również w układzie subregionalnym. Na Forum przedstawiono ważną inicjatywę w tym zakresie podjętą z inicjatywy KGHM Polska Miedź SA przez samorzady Zagłębia Miedziowego i ich najważniejszych biznesowych partnerów. Polega ona na stworzeniu strategii subregionu oraz podjęciu wspólnych programów mających na celu integrację subregionu i wspólne wykorzystanie jego atutów. Na Forum przedstawiono dotychczasowe efekty działań, w tym wyniki niedawno odbytego subregionalnego Forum. Wytypowano na nim kilka interesujących wspólnych przedsięwzięć oraz stworzono załączki struktur je realizujących (zgodnie z określoną w pierwszej strategii rozwoju Dolnego Śląska metodologią Gry o Region).

Trzeba odnotować kolejną debatę panelową, która wychodziła naprzeciw koniecznym aksjologicznym zmianom w paradygmacie myślenia o przyszłości Dolnego Śląska w europejskim kontekście. Podjęto w niej ważki temat elastycznych form zatrudnienia (mających znaczenie dla odblokowania możliwości rozwoju). Temat podjęły uczestniczące w Forach kobiety – przedsiębiorczynie i działaczki polityczne. Było to ważne przełamanie dotychczasowej absolutnej dominacji mężczyzn w dyskusjach toczonych na Forum w Krzyżowej.

Zestaw ogólnych dyskusji zamykała tradycyjna już dla spotkań w Krzyżowej dyskusja o energetycznych problemach regionu, Polski i Europy.

Dyskusje w grupach roboczych nie tylko kontynuowały tematy poruszane w debatach plenarnych ale też skupiały się na nowych problemach, które pojawiły się w ciągu miesięcy poprzedzających Forum.

W obradach grupy 1 – „DOLNY ŚLĄSK-UKRAINA: PARTNERSTWO I MIĘDZYREGIONALNA KOOPERACJA” uczestniczyli, obok Polaków, przedstawiciele strony ukraińskiej. Dokonano tu przeglądu wzajemnych oczekiwań oraz zinventaryzowano problemy na jakie napotyka współpraca między obydwoma krajami. Warto podkreślić, że ten kierunek współpracy Dolnego Śląska, traktowany jako strategiczny, jest w sposób ciągły monitorowany przez Forum w Krzyżowej.

Podobną problematykę w odniesieniu do innego kierunku działania podejmowała grupa 3 – „POLSKO-NIEMIECKIE RELACJE BIZNESOWE”. W przeciwieństwie do poprzedniej, gdzie dominowały kwestie polityczne i prawne, w tym przypadku ważne było skupienie się na kłopotach w codziennych kontaktach - w relacjach międzyludzkich oraz międzykulturowych problemach komunikacyjnych

Podobne zagadnienia, ale w odniesieniu do poszczególnych politycznych, gospodarczych i administracyjnych podmiotów były przedmiotem obrad grupy 6 – „DIALOG: NOWY PARADYGMAT ZARZĄDZANIA BIZNESEM, SAMORZĄDEM, INSTYTUCJĄ”. Omówiono wciągające obywateli, pracowników czy użytkowników formy zarządzania wykorzystujące m.in. najnowsze techniki

Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze

medialne. Nie negując znaczenia innowacji społecznych, organizacyjnych i technicznych należy pamiętać, że tylko kapitał społeczny może być źródłem pozytywnych przemian. (Przemiany w krajach arabskich są przykładem oddolnego użycia nowych form organizacyjnych. Obserwując z perspektywy czasu te procesy widzimy, że są one coraz bardziej dominowane przez ruchy skrajne i fundamentalistyczne.) Temat jest ważki i nowy, choć w naszym akurat regionie warto pamiętać o „Grze o region”, idącej w tym kierunku technice organizowania działań zbiorowych (i to o strategicznym znaczeniu).

Dialog i oparta na nim współpraca (oraz na umożliwiającym go wzajemnym zaufaniu) był też tematem dyskusji w grupie 7 – „KAPITAŁ SPOŁECZNY – ŹRÓDŁO PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ W ROZWOJU DOLNEGO ŚLĄSKA. IDEA CZY RZECZYWISTOŚĆ?”. Pojęcie kapitału społecznego oraz jego rola w rozwoju Dolnego Śląska jest również jednym z zagadnień stale obecnych na Dolnośląskim Forum Politycznym i Gospodarczym. Jest to również pojęcie kluczowe w wielu dokumentach strategicznych powstających i wdrażanych w regionie. Dbałość o jego rozwój jest więc wyróżnikiem naszego regionu i być może jedną z podstaw jego poprawiającej się pozycji w kraju i w Europie.

Grupa 4 – „ROLA REGIONALNYCH I LOKALNYCH STRATEGII W ROZWOJU DOLNEGO ŚLĄSKA” dokonała przeglądu najbardziej interesujących podejść do tworzenia strategii dla jednostek samorządu terytorialnego. Na Dolnym Śląsku istnieje szereg bardzo interesujących, często nowatorskich opracowań (żeby wymienić tylko najnowszą strategię dla Wałbrzycha, strategię Wrocławia i Świdnicy czy dokumenty tworzone na poziomie regionu). Wymiana doświadczeń była punktem wyjścia do interesującej i ważnej dyskusji o społecznej roli myślenia strategicznego oraz o rzeczywistym miejscu dokumentów strategicznych w kształtowaniu lokalnej i regionalnej rzeczywistości.

Grupa 5 – „Komu potrzebna jest Odra?”, jak podobne grupy w ubiegłych latach skupiła się na problemie aktywizacji pasa nadodrzańskiego w oparciu o ciągle słabo wykorzystane możliwości jakie daje turystyczne i gospodarcze wykorzystanie Odry. Debata w tej grupie mieści się w ważnym nurcie refleksji o możliwościach rozwoju dolnośląskich subregionów i wykorzystania go dla harmonijnego rozwoju całego Dolnego Śląska.

Grupa 2 – „OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA ODPADAMI” skoncentrowała się na problematyce wynikającej z nowych przepisów prawnych dotyczących zagospodarowania odpadów komunalnych. Tworzą one stan rzeczy, z którym muszą – i to szybko – uporać się zarówno samorządy jak i przedsiębiorstwa działające w gospodarce odpadami.

Zarówno dyskusje plenarne jak i dyskusje w grupach problemowych wskazały na wagę dla przyszłości regionu, zwłaszcza w obecnych trudnych czasach, **otwartego i odważnego myślenia o przyszłości Dolnego Śląska w kontekście europejskim i globalnym, konieczności rozwoju kapitału społecznego jako podstawy współpracy wewnątrz regionu i z partnerami zagranicznymi oraz aktywizacji endogennych czynników rozwoju, w tym unikalnych walorów tkwiących w subregionach.**

Nacisk na rolę subregionów wzmocniła tegoroczna decyzja kapituły Dolnośląskiej Nagrody Gospodarczej, która, poza zasługującymi na to podmiotami gospodarczymi firmą *Dozamel Sp. z o.o.*, **Supra Brokers sp. z o.o.**, Biuro Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT S.A., nagrodą

Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze

specjalną wyróżniła Miasto Wrocław – najdynamiczniejsze miasto Polski, które w znacznym stopniu generuje dolnośląski rozwój nie tylko w swoim obszarze aglomeracyjnym. Z kolei Polsko-Niemiecka Nagroda Gospodarcza wskazała dobitnie na rolę wewnętrznych czynników i rodzimej przedsiębiorczości. O ile w poprzednich dwóch edycjach nagrodzone były przedsiębiorstwa niemieckie skutecznie działające w polskiej rzeczywistości gospodarczej o tyle w tym roku nagrody przypadły polskim przedsiębiorstwom silnie obecnym na niemieckim rynku *Solaris Bus & Coach S. A.* oraz *Eckert Automatyka Spawalnicza Spółka z o. o.*

W ostatnim dniu Forum odbyła się dyskusja dotycząca samej tej inicjatywy i możliwych jej modyfikacji. Od dwóch lat widoczny jest bowiem pewien spadek liczby uczestników oraz mniejsze zainteresowanie podmiotów samorządowych. Dyskutanci zdecydowanie opowiedzieli się za kontynuacją Dolnośląskiego Forum Politycznego i Gospodarczego w obecnym kształcie (co nie oznacza braku konieczności działania na rzecz jego uatrakcyjnienia). Forum stało się ważną, tradycyjną już platformą spotkań ważnych aktorów życia społecznego, politycznego i gospodarczego Dolnego Śląska i wymiany myśli o najważniejszych problemach regionu. Jest jednym z ważnych czynników wzbogacających dolnośląski kapitał społeczny.

W związku z taką konkluzją uczestników, kolejne Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze odbędzie się w Krzyżowej późną jesienią 2012 roku a poświęcone będzie wpływowi na nasz region zmian w globalnej gospodarce – w tym zwiększającej się gospodarczej roli Chin. I ten kraj powinien być zaproszony jako honorowy gość naszego spotkania.